

UBL: BKNOOG 471

DE GELAARSDIEKAT.

EENE VERTELLING VAN MOEDER DE GANS.

Op Rijn gebragt,

DOOR

S. J. T. VAN DEN BERG.

Met 4 gekleurde Plaatjes.

471

AMSTERDAM. — D. ALLART.

Boekenvoegen
471.

18471

DE GELAARSTE KAT.

EENE VERTELLING VAN MOEDER DE GANS.

Op Rijk gebragt

DOOR

S. J. T. VAN DEN BERG.

Met 4 gekleurde Plaatjes.

AMSTERDAM, — D. ALLART.

DE GELAARSDE KAT.

Als fabelen grove leugens zijn,
Moogt gij die dan wel lezen?
Ligt zegt ge neen. en lieve kind,
Dat zou zelfs pligtlijk wezen.
Dan maak u maar niet ongerust,
Dat dit u slecht zou maken:
Neen, want ofschoon het logens zijn,
Zijn het toch goede zaken,
Want altijd vindt ge er lessen in,
Die nuttig zijn in 't leven;
En menigeen die doolt en dwaalt,
Ziet daarin raad zich geven.
De fabeln — in mijn oog, mijn kind —
Zijn dikwijls aan te prijzen:
Begrijpt men 't niet? wanneer men vraagt,
Zal men op 't nut ons wijzen;
Maar zoo ge in slechte boeken leest,
Die ons op wegen leiden,
Die hoogst verderflijk voor ons zijn,
Dan zult ge u smart bereiden;
Maar iets dat gansch onschuldig is,
En aardig voor u, kindren,

Lees dat, gij oefent u er doer
 En 't zal u nimmer hinderen,
 'k Heb dus een fabel van een kat,
 Die zal ik u vertellen,
 In hoop dat gij daarin ontdekt,
 Wat ik u voor wil stellen.

Een molenaar — zeer ver van hier —
 Had niet veel voor zijn erven;
 De boel kon makkelijk gedeeld,
 Wanneer hij kwam te sterven:
 Een ezel, molen en een kat,
 Dit was zijn heel vermogen;
 Die buit was voor het drietal zoons
 Als hij hun werd ontogen.

Het testament was lang gemaakt,
 En 't was alzoo beschreven:
 Dat d' oudsten zoon den molen kreeg;
 — Waarvan hij dan moest leven. —
 De jongsten viel de kat ten deel,
 Den ezel kreeg den tweede.
 Zoo had den vader het bestemd,
 En hoopte een elk tevreden.

De molenaar en ezelman
 Die konden zamen handlen:
 Den ezel voert het meel naar huis,
 De baas kan er bij wandlen.

Maar hij — den jongsten, — met een kat,
 Wat daarmee te beginnen?
 Dit dacht dien jongen snuiter ook,
 Er is niets meê te winnen.

Loop ik met poes de burens rond
 En vraag aan alle huizen,
 „Hebt gij iets voor mijn kat te doen,
 „Door jagt op rat en muizen?”

„Verdienen zal ik niets met 't beest,
 „Ik laat het dus maar villen,
 „En 't kattenvel, is goed voor pels,
 „Of die een mof zou willen.
 „Was 't maar een huid als Astrakan,
 „Van Ruslands pelterijen,
 „Of als het sierlijk hermelijn,
 „Voor vorsten galerijen?”

De poes die hoort die praatjes aan,
 En wil dit niet beâmen;
 Ben ik zoo'n nieteling? 'k Mogt mij dan,
 Wel voor me zelve schamen.
 Zoo denkend spreekt zij vol van moed,
 Om hem weêr op te beuren:
 „Mijn goede meester klaag zoo niet,
 „Waartoe dat hooploos treuren.

„Gij zijt zoo waar nog 't slechtst niet af;
 „Geef mij maar een paar laarzen,
 „Waarmeê ik loop door dik en dun,
 „En tiplen kan naar Maarsen.”
 Ik weet als dat een dorp daar lag,
 Dat dezen naam mogt dragen.

Dus ligt dat het bij Utrecht was,
 — 'k Zal later 't toch eens vragen. —

Dan weer tot onze zaak terug,
 De laarzen zijn genomen,
 En poesje trok ze spoedig aan
 Om tot zijn doel te komen.
 Zij stapt gelijk een trotsche paauw,
 En wandelt door de duinen;
 En 't poesje loerde en keek in 't rond,
 En was geducht aan 't struinen.

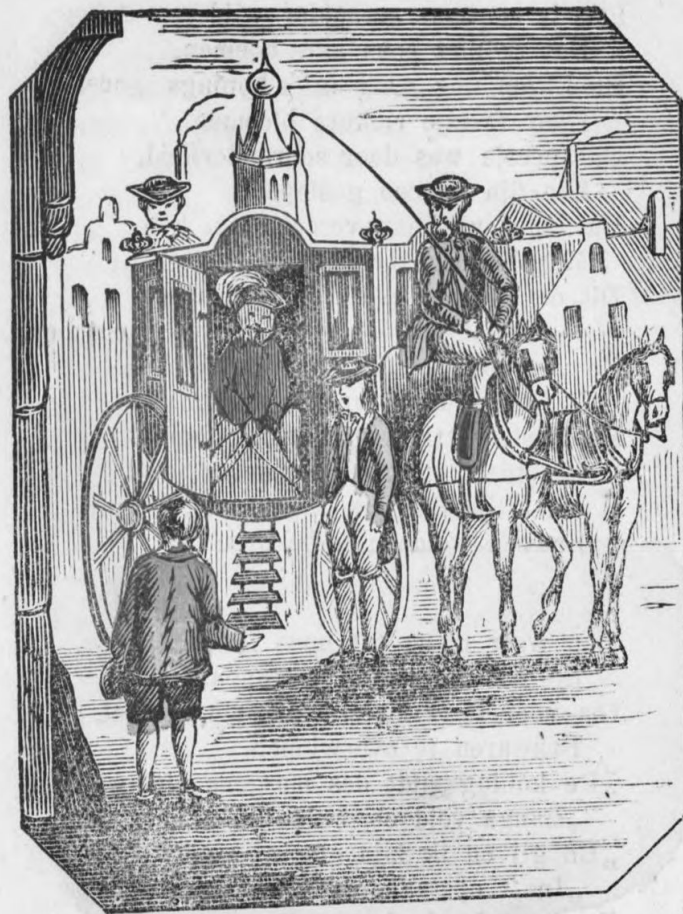
— Maar daar ik strakjes iets vergat,
 Moet ik u eerst vertellen;
 Zij vroeg haar meester ook een net,
 Die 't daadlijk ging bestellen;
 En 't net dus tot haar doel gereed,
 Had zij bij zich verborgen;
 Zoo komen we eindelijk weer terug
 Op den bewusten morgen.

Zij gluurt en tuurt, — ontdekt een grot,
 Waarin konijnen wonen. —
 „Verdord!” sprak zij, „dat 's goeje jagt,
 „'k Zal hier me list eens toonen,”
 Zij spant haar netje daadlijk uit,
 Kruipt achter heg en struiken
 En ziet er dra een in de strik,
 „Die kunnen we gebruiken!”

Zoo spreek zij, en ze dood het ras.
 En wikkelt het in bladen,
 Pakt in den hoed, gaat naar den vorst
 Met dat geschenk beladen.

Zij dient zich aan, en daar den vorst
 Niet trotsch was zoo als velen,
 Ontving men haar en vroeg wat zij,
 Aan 't hof had meê te deelen?
 „Ik kom, van Markies Carabas,”
 En gaf 't geschenk toen over.
 Men bragt 't den koning, hij nam 't aan,
 Dit was haar eereloover!
 De vorst hij dankte voor die eer,
 Door Carabas bewezen,
 Want weet, dat was een groote Piet;
 Gij moest er eens van lezen.
 Hij had wel duizend bunders land,
 Een twintigtal paleizen,
 Hield eigen jagt en visscherij,
 En deed veel verre reizen,
 Van 't een op 't andere kasteel
 Om steeds genot te smaken;
 En... maar genoeg, 'k zal met 't verhaal,
 Nu maar wat voortgang maken.

De vorst die was alzo tevreên,
 En liet zelfs aan hem melden;
 Zoo hij hem eens van dienst kon zijn,
 Deez' dienst hem zou vergelden.

Dit was het poesje zeer veel waard,
 Die eerste gunstbetooning,
 Zij hield het zoo dus maanden vol,
 Dat zij bragt aan den koning,

Patrijs en haas en ander wild,
 Dat ik niet eens kan noemen,
 En kwam nog meer in 's konings gunst
 Door fraaije ruikers bloemen.
 Dat poesje was door schranderheid,
 Zoo fijn en zoo geslepen,
 Dat niemand haar verschalken kon,
 Met de uitgezochtste knepen.
 Dit deed het poesje voor zijn heer,
 — Een beest — maar die van menschen,
 Zooveel verwachten, 't ware dwaas,
 't Blijft tot de vrome wenschen.
 En kindren, treft gij enklen aan,
 Die niet tot 't ras behooren,
 Roem altijd dan dat klein getal?
 Laat 't weldoen u bekoren?

Dan weer terug tot onze kat,
 En wat zij mogt verzinnen,
 Om voor haar meester in 't verschiet,
 Bezwaren te overwinnen.
 „De koning rijdt des morgens uit
 „Langs veld en weide en akker,
 „En gij en ik zijn nog al gaauw
 „In 't opstaan, en vroeg wakker.”
 Zoo spreekt de kat. „Dan gaan wij zaâm,
 „En gij gaat voort u baden;
 „Men rijdt altoos de vaart voorbij
 „Komt hij van gindsche paden;
 'k Roep dan om hulp wanneer men komt,

„Of 'k vrees dat gij zult zinken:
 „Help haastig menschen! sta me bij!
 „Me meester zal verdrinken!”
 En nog dus pratend ziet zij reeds,
 Des konings rijtuig komen,
 „Kom spoedig, kleed u daadlijk uit,
 „En 't middel ondernomen.”
 't Gaat als een wip, en één, twee, drie,
 Springt hij pardoes in 't water,
 En nu roept 't poesje uit al haar magt,
 „O red, mijnheer! — confrater!
 „Hij baadde zich en kreeg de kramp.
 „Mijn Carabas zal sterven,
 „Ja de Markies van Carabas,
 „Mijn meester zal ik derven!”
 De vorst gebied nu, hulp te biên,
 — En 's meesters kleed verscholen, —
 Roept zij vol weemoed: „Dierbre vorst!
 „Zijn goed dat is gestolen.”

Daar was genoeg voorhanden vast,
 Want Carabas kreeg kleëren,
 En zag zich daarbij bovendien,
 Nog door den vorst vereeren:
 Men bood hem plaats aan 's konings zij':
 En toen de poes dit merkte,
 Toen liep zij als een haas vooruit
 Daar het haar hoop versterkte.

Een troep van maaijers, op het veld,
 Dat men juist moest passeeren,

Zegt zij den baas: — „De vorst komt voort,
 „Voldoen aan mijn begeeren,
 „Wanneer de koning aan u vraagt,
 „Van wie dat land mag wezen?

„Dan noemt ge Markies Carabas,
 „Dan nooit genoeg volprezen!
 „En doet ge 't niet uw dood staat vast,
 „En anders geeft 't belooning.
 „En daarenboven nog een gift,
 „Misschien wel van den koning!”
 't Gebeurde alzoo, en ziet de vorst,
 Was werkelijk hoogst verwonderd,
 Die rijke velden — zoo vol graan,
 Zoo vond m' in 't land geen honderd.
 Nog stond aan 't einde van den weg,
 Een puikje der kasteelen:
 Hier dacht zij waag ik nog een list;
 'k Wil 't heerschap eens gaan streelen.
 Zij wist het was een wildeman,
 Die drommels knap kon toovren,
 En daarvan de bewijzen droeg,
 In palm en gouden loovren.
 En wat heel aardig van hem was:
 Hij kon een beer zich maken,
 En ook een leeuw, een spreeuw en vink
 En duizend andre zaken.
 Nu vleit het poesje hem en zegt,
 „Elk heeft voor uw talenten
 „De grootste hulde, schrander heer;
 „En had ik goud en renten,
 „'k Bood u een vorstelijk geschenk,
 „Als leeuw kunt ge u vertoonen.
 „'t Is magtig mooi, 'k wou 't wel eens zien;
 „Maar... 'k twijfel... wil 't verschoonen?”

Hij voelt zich in zijn trotsch gekrenkt,
 En treedt als woudvorst nader.
 De kat houdt zich verschriklijk bang
 En kruipt weg in 't geblader.

Maar na dat pijnlijk oogenblik;
 Komt weêr de poes naar voren,
 En zegt: 'k Zag zoo iets nooit voorheen,
 „Het kan mijn hart bekoren,
 „Tot leeuw! hoe kan het mooglijk zijn?
 „Maar ik heb ook gelezen,
 „Dat gij het zelfs kon doen als muis;
 „Dit... kan niet mooglijk wezen”
 „„Niet mooglijk! wat?”” zoo brult hij uit,
 En gaat als muisje aan 't wandlen,
 Wacht denkt terstond de slimme poes.
 'k Zal op mijn wijs nu handlen:
 Zij neemt een sprong en pakt het beet,
 Verslindt 't met huid en haren!

De bluffer was terdeeg gestraft,
 Zoo moesten ze allen varen.

De koning kwam aan het kasteel,
 Waar 't poesje stond te wachten.
 Zij gebood braad, en brood en wijn,
 Logies die wou vernachten.

De koning zag zich rijk voldaan,
 En schonk hem eereposten,
 Hij was voortaan in 's lands-bestuur,
 En d' eerste van de Drostten.
 En is het verder ook nog waar,
 Wat we in die fabel lezen;

Dan werd hij s konings schoonzoon ook,
En is tot vorst verheven!

Maar, schoon verheven tot dien rang,
Als poesje hem ontmoette,
Dan was hij dankbaar voor haar zorg,
Wijl hij haar minzaam groette.

De kat heeft jaren lang geleefd,
En ving noch rat noch muizen,
Maar zoo zij ergens trek in had
Zat zij een hoen te pluizen.

Dien kring bestond tot aan den dood,
Zoo dit rondom moest wezen;
Maar... van de zucht naar schijnbaar meer,
Zal nooit den mensch genezen.

't Geringe, zoo de fabel leert,
Had hier de grootste waarde:
Want 't poesje door hem eerst verguist,
Werd hem een schat op aarde.

